

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : Αρχαία Ελληνικά – Αδίδακτο Κείμενο

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : Νοεμβρίου 2023

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : ΤΡΕΙΣ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ : 3 ώρες

Αδίδακτο κείμενο: Ξενοφώντος, Κύρου παιδεία 8.1.1.-8.1.3.8

Η Κύρου παιδεία αποτελείται από οκτώ βιβλία όπου περιγράφεται η ζωή και τα χαρακτηριστικά ενός ιδεώδους ηγεμόνα. Ως ιδεώδης ηγεμόνας παρουσιάζεται εδώ ο βασιλιάς Κύρος ο Β' (6ος αι. π.Χ.), ιδρυτής της περσικής αυτοκρατορίας. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο Ξενοφώντας εκθέτει τα οφέλη από την υπακοή στον ηγέτη.

Κῦρος μὲν οὖν οὕτως εἶπεν· ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ Χρυσάντας καὶ εἶπεν ὧδε.

Ἀλλὰ πολλάκις μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἄλλοτε κατενόησα ὅτι ἄρχων ἀγαθὸς

οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ· οἳ τε γὰρ πατέρες προνοοῦσι τῶν παίδων

ὅπως μήποτε αὐτοὺς τὰγαθὰ ἐπιλείψει, Κῦρός τε μοι δοκεῖ νῦν συμβουλεύειν

ἡμῖν ἀφ' ὧν μάλιστ' ἂν εὐδαιμονοῦντες διατελοῖμεν· ὁ δέ μοι δοκεῖ

ἐνδεέστερον ἢ ὡς ἐχρῆν δηλῶσαι, τοῦτο ἐγὼ πειράσομαι τοὺς μὴ εἰδότας

διδάξαι. ἐννοήσατε γὰρ δὴ τίς ἂν πόλις πολεμία ὑπὸ μὴ πειθομένων ἀλοίη· τίς δ'

ἂν φιλία ὑπὸ μὴ πειθομένων διαφυλαχθεῖη· ποῖον δ' ἂν ἀπειθούντων στρατεύμα

νίκης τύχοι· πῶς δ' ἂν μᾶλλον ἐν μάχαις ἠττῶντο ἄνθρωποι ἢ ἐπειδὴν ἄρξωνται

ἰδία ἕκαστος περὶ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας βουλευέσθαι· τί δ' ἂν ἄλλο ἀγαθὸν

τελεσθεῖη ὑπὸ μὴ πειθομένων τοῖς κρείττοσι· ποῖαι δὲ πόλεις νομίμως ἂν

ΤΕΛΟΣ 1ης ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 2ης ΣΕΛΙΔΑΣ

οικήσειαν ἢ ποῖοι οἴκοι σωθείησαν· πῶς δ' ἂν νῆες ὅποι δεῖ ἀφίκοιντο· ἡμεῖς δὲ ἄ
νῦν ἀγαθὰ ἔχομεν διὰ τί ἄλλο μᾶλλον κατεπράξαμεν ἢ διὰ τὸ πείθεσθαι τῷ
ἄρχοντι; διὰ τοῦτο γὰρ καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ταχὺ μὲν ὅποι ἔδει
παρεγιγνόμεθα, ἀθροοὶ δὲ τῷ ἄρχοντι ἐπόμενοι ἀνυπόστατοι ἦμεν, τῶν δ'
ἐπιταχθέντων οὐδὲν ἡμιτελὲς κατελείπομεν. εἰ τοίνυν μέγιστον ἀγαθὸν τὸ
πειθαρχεῖν φαίνεται εἰς τὸ καταπράττειν τὰγαθὰ, οὕτως εὖ ἴστε ὅτι τὸ αὐτὸ
τοῦτο καὶ εἰς τὸ διασώζειν ἃ δεῖ μέγιστον ἀγαθὸν ἐστὶ.

Λεξιλόγιο

εἰδότας: μτχ του ρήματος οἶδα= γνωρίζω

ἐχρῆν: παρατατικός του χρῆ = έπρεπε

ἐπιτάττομαι= προστάζομαι, διατάζομαι

διατελῶ + κατηγορηματική μετοχή= διαρκῶς εἶμαστε ευτυχεῖς (μεταφράζουμε
τη μετοχή σαν ρήμα και το ρήμα διαρκῶς)

Παρατηρήσεις:

Γ.1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα “ Κῦρος μὲν οὖν οὕτως εἶπεν ... τοὺς μὴ

εἰδότας διδάξαι

(μονάδες 20)

Γ.2. Με ποιον συγκρίνει ο Χρῦσαντας τον Κύρο και γιατί

(μονάδες 10)

Γ.3 α. κατενόησα, διαφυλαχθείη, ἄρξωνται. Τα τρία αυτά ρήματα βρίσκονται σε

χρόνο αόριστο (ενεργητικό, παθητικό, μέσο). Να γραφεί το ίδιο πρόσωπο

στον άλλο αριθμό στην έγκλιση που βρίσκονται.

(μονάδες 3)

ΤΕΛΟΣ 2ης ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

Γ.3. β. Πειθομένων, διαφυλαχθείη: Να γραφεί το β ενικό υπερσυντελικού στη φωνή που βρίσκονται. (μονάδες 2)

Γ.3. γ. Στο απόσπασμα “ τίς δ’ ἂν φίλια ... ὅποι ἔδει παρεγιγνόμεθα” Να εντοπίσετε τα ουσιαστικά της α κλίσης και να γράψετε την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό. (μονάδες 5)

Γ.4. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι ὀροι: πατρὸς, ἀγαθοῦ, ἡμῖν, δηλῶσαι, διδάξαι. (μονάδες 10)

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!